

Seminari Visita Domiciliària

I si les parets parlessin? Potser ho fan quan mirem la casa d'algú com si fos una part d'ell.

La casa és el lloc privilegiat d'arrelament del cos amb el món. Una cosa que sembla no tenir més essència que la merament utilitària però que en ser habitada esdevé lloc per estar (estància) i per ser (seu) i residir (residència), lloc de retir (aparta-ment), de pausa (apostent), lloc de trànsit que es trepitja (pis), lloc d'hàbits (habitació), lloc de la moral (morada) i de pertinença (mansió),... i amb aquest habitar es genera una complexa trama de significació cultural de profunda implicació per l'individu.

A través d'aquest seminari - taller s'ofereix una visió històrica i cultural de la casa, de la seva transcendència per l'individu i de l'art i la tècnica de l'entrevista al domicili que des de les beceroles de la intervenció social ha esdevingut part importantíssima i irrenunciable en la nostra activitat professional.

COMPETÈNCIES

- Introduir-se en l'aplicació d'una mirada històrica i antropològica sobre el fet d'habitar un espai.
- Reconèixer els conceptes d'identitat i pertinença en relació a l'habitatge
- Entendre el vincle entre les professions socials i la realització de VD al llarg de la història de la professió i en l'actualitat
- Conèixer l'aplicació de les tècniques d'observació en el marc de la VD
- Analitzar l'aplicació de les tècniques d'entrevista en l'espai de la VD
- Analitzar diferents modalitats de VD

CALENDARI: 25 d'abril i 2, 9 i 16 de maig de 15:00 a 18:00h.

JORNADA 1

1. La casa: història d'una idea

Com es transforma el fet d'habitar un espai des dels orígens de la humanitat als nostres dies? Perquè vàrem deixar la caverna? Perquè les cases medievals pràcticament no tenien mobles? Perquè fins al segle XVII els dormitoris són col·lectius encara que hi hagi lloc suficient a la casa? Perquè no existeix una paraula per designar el "confort" en el sentit de benestar fins al segle XVIII? Perquè no es popularitza una estància de bany fins al segle XIX tot i que la tecnologia ho permetia des de molt abans? ... Aquestes i moltes altres preguntes troben una resposta en analitzar la casa des de la perspectiva dels seus usos socials i dins d'una mentalitat històrica determinada.

ACTIVITAT: Un passeig en imatges per la història de la casa: des de la caverna als nostres dies i des de la estepa de Mongòlia al desert de Sonora.

2. La casa actual

Què és una casa? Què passa a una casa?

ACTIVITAT: Casa nostra a partir de 8 idees

1. L'espai tancat	5. Casa meva el meu espai
2. L'espai de convivència	6. La feina i la llar
3. El ritual domèstic	7. La lluita per l'habitatge
4. De fora a dins i de dins a fora	8. La llar en xarxa

3. La visita domiciliària a les professions socials

Perquè varem anar a les cases?

Perquè varem tornar als despatxos?

Perquè hem de seguir anant a les cases?

JORNADA 2

4. Les tècniques d'observació i la VD

Què hem d'observar quan anem a un domicili? Com ens parla una casa? Com es fa una entrevista en un domicili? Com interpretem la informació que observem?

5. Experiències

- 5.1. La VD des de la perspectiva terapèutica i de foment de l'autonomia
- 5.2. La VD en la valoració de famílies adoptives i d'acollida

JORNADA 3

5.3. La VD des de la intervenció socio-educativa en infància

ACTIVITAT: Experiència de VD presentada per **Anna Moreso Bosch** - Treballadora Social de l'EAIA de Mataró i **Victòria Fernández Ontiveros** - Psicòloga Clínica, Educadora Social i Treballadora Social i Coordinadora de l'EAIA de Mataró.

JORNADA 4

6. No tinc casa: sense sostres, infrahabitatge i desarrelament

Perquè qualsevol lloc pot ser una llar? Perquè les persones que viuen sense llar es desorganitzen mentalment? Quina relació hi ha entre la casa, la pertinença i la identitat?

ACTIVITAT: Visitem un Centre de Dia per a persones sense sostre. Presentació de l'activitat a càrrec de **Gemma González Méndez** - Psicopedagoga i educadora. Treballa com a educadora al Centre de Dia del Poble-sec.

METODOLOGIA

El seminari s'imparteix en quatre sessions presencials (no existeix possibilitat de modalitat adaptada) i serà imprescindible acreditar com a mínim un 80% d'assistència per poder ser avaluat.

A les sessions es treballarà des de la presentació de continguts teòrics i també a través de diferents formats multimèdia de suport i des del coneixement de diverses experiències de varis àmbits professionals des d'on es realitzen VD de característiques força diferents, així com la visita a un recurs d'atenció a persones sense sostre.

AVALUACIÓ

Per poder accedir a l'avaluació s'haurà d'acreditar una assistència mínima del 80%

El seminari s'avalua a través de la presentació d'un treball que representarà el 75% de la nota final. Els alumnes podran escollir entre la realització d'un treball **infogràfic** (Segons el guió del model de treball-1) o bé, un treball de **pauta d'observació i realització de registre** (Segons el guió del model de treball-2. Només poden accedir a aquesta opció els alumnes que estiguin fent les pràctiques, o aquells que treballin o exerceixin com a voluntaris en l'àmbit social).

El 25% restant serà valorat pel professor a partir de la participació a les sessions i els exercicis proposats a les sessions.

Coordinació:

Pedro Sánchez Leyva - Treballador Social i Antropòleg. Professor Associat de la Facultat d'Educació Social i Treball Social de la Fundació Pere Tarrés i Treballador Social del CSMA Badalona 1.

BIBLIOGRAFIA

Ariès, Ph. i Duby, G. (2001). Historia de la vida privada. Taurus: Madrid.

Augé, M. (1992). Los "no lugares". Espacios del anonimato: Una antropología de la sobremodernidad. Barcelona: Gedisa.

Camesasca, E. (1971). Historia ilustrada de la casa. Barcelona: Noguer.

Domestic: Catalogo de la exposición Domestic inaugurada en el Espai cultural Caja Madrid de Barcelona el 28 de abril de 2010 producida por Obra Social Caja Madrid. [En línia]. <<http://www.photographicsocialvision.org/domestic/noticias.php>> [Consulta: 1/03/2013].

Gaviria, M. (1995). El caso social; diagnóstico social (textos seleccionados). Madrid: Talasa.

González, V. (2003). La visita domiciliaria, una oportunidad para el conocimiento de la dinamica relacional de la familia. *Revista de Servicios Sociales y Política Social*, 61, 63-86. Madrid: Consejo General de Colegios de Diplomados en Trabajo Social.

Miranda, M. (2004). De la Caridad a la ciencia. Pragmatismo, Interaccionismo simbólico y Trabajo Social. Zaragoza: Mira editores.

Piedecausa, B. (2009). La vivienda enterrada. Estudio de su evolución, tipología y adaptación geográfica. *Investigaciones Geográficas*, 50, 169-189. Alicante: Instituto Universitario de Geografía. Universidad de Alicante.

Rybczynski, W. (2009). La casa: historia de una idea. San Sebastián: Editorial Nerea.

Tanizaki, J. (2004). El elogio de la sombra. Madrid: Ediciones Siruela.